

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5C/58/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823202083
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8823202083.1

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. D. XX, XXX XX C. D., zast. JUDr. Jozefom Chudom, advokátom so sídlom Cyrila a Metoda 3, 071 01 Michalovce, proti žalovanej: E. B., F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX, XXX XX H., t.č. bytom C. D. XX, XXX XX C. D., o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamieťa.

Žalobcovi sa nárok na náhradu trov konania o neodkladnom opatrení nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podaným na tunajšom súde dňa 2.11.2023 sa žalobca domáhal vydania neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanej povinnosť vypratať nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalobcu zapísané na LV č. XX, katastrálne územie C. D., obec C. D., I. J. K. L. a to parcela registra C p. č. XXX/X – záhrada o výmere 538 m², parcela registra C p. č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 510 m², stavba, rodinný dom súpisné číslo XX, postavený na parcele č. XXX/X v lehote do 30 dní od zabezpečenia bytovej náhrady - náhradného bytu a náhrady trov konania.

2. Podanie návrhu na neodkladné opatrenie žalobca odôvodnil tým, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XX, katastrálne územie C. D., obec C. D., I. J. K. L. a to parcela registra C p. č. XXX/X – záhrada o výmere 538 m², parcela registra C p. č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 510 m², stavba, rodinný dom súpisné číslo XX, postavený na parcele č. XXX/X. Uvedené nehnuteľnosti nadobudol žalobca titulom Darovacej zmluvy zo dňa 08.02.2011, ktorej vklad bol povolený pod V 264/2011-22/11. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 8P/14/2023 zo dňa 25.05.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.06.2023 bolo manželstvo žalobcu a žalovanej uzatvorené dňa 19.08.2006, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Topoľovka vo zväzku 8, ročník 2006, na strane 103, pod poradovým číslom 9 rozvedené. Zároveň bola súdom schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej bol maloletý F. B., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvoze zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Uvedený rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 8P/14/2023 nadobudol právoplatnosť dňa 21.06.2023. V danom prípade aj napriek tomu, že už uplynula dlhšia doba od rozvodu manželstva a žalobca opakovane vyzýval žalovanú na dobrovoľné vypratanie nehnuteľností, doposiaľ nedošlo zo strany žalovanej k vyprataniu nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu nachádzajúcich sa na adrese C. D. XX, XXX XX. Ďalšie spolužitie bývalých manželov, žalobcu a žalovanej v spoločnej domácnosti v rodinnom dome vo vlastníctve žalobcu už ďalej nie je možné a to aj s ohľadom na prvoradý záujem maloletého syna F.. Medzi žalovanou a žalobcom nedochádza takmer k žiadnej komunikácii, vzťahy sú napäté, dochádza k hádkam, každý hospodári samostatne. Zároveň zo strany žalovanej nedochádza k žiadnemu prispievaniu na výdavky spojené s bývaním, všetky tieto výdavky uhrádza v celom rozsahu výlučne žalobca. Maloletý syn F. je žiakom 8. ročníka základnej školy v Topoľovke, má vytvorený výborný vzťah k otcovi. Podľa žalobcu nie je v záujme maloletého

syna F., aby i naďalej dochádzalo k neustálym konfliktom medzi žalobcom a žalovanou. Spolužitie žalobcu a žalovanej v spoločnej domácnosti nevytvára vhodné výchovné prostredie pre maloletého syna F.. Žalobca pracuje ako predavač v obchodnej spoločnosti EKOfence, s.r.o. v Humennom a žalovaná pracuje ako predavačka na jarmokoch a trhoch. Žalovaná žiadnym spôsobom nemá záujem na mimosúdnom dobrovoľnom vysťahovaní sa zo spoločnej domácnosti z rodinného domu vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Žalobca jej poskytol dostatočne dlhú dobu na zabezpečenie si iného bývania, podľa názoru žalobcu by žalovaná mohla bývať aj na adrese svojho trvalého bydliska v rodinnom dome u svojich rodičov. O nevhodnosti ďalšieho spolužitia žalobcu a žalovanej svedčí aj tá skutočnosť, že žalovaná má už dlhodobo nového partnera. Vzájomné spolužitie v spoločnej domácnosti sa neustále zhoršuje, dochádza k intenzívnejším hádkam a rozporom. Právoplatným rozvodom manželstva zanikol právny dôvod, na základe ktorého mohla žalovaná oprávnene užívať nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalobcu zapísané na LV č. XX, katastrálne územie C. D., obec C. D., I. J. K. L.. Vzhľadom na to, že žalovaná nereagovala na ústne výzvy žalobcu na dobrovoľné vypratanie nehnuteľností, pristúpil už žalobca prostredníctvom svojho splnomocneného právneho zástupcu k písomnej výzve adresovanej žalovanej na dobrovoľné vypratanie nehnuteľností v lehote najneskôr do 15.10.2023. Poštová zásielka sa vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote. Žalovaná obdobne aj v súdnom spore vedenom pred OS VT sp. Zn. 8P/14/2023 nepreberala poštové zásielky. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa žalobca domáha toho, aby bola žalovanej uložená povinnosť vypratať nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu. Podľa žalobcu je potrebná dočasná úprava pomerov, pretože v opačnom prípade bude protiprávny stav naďalej pretrvávať, nariadením neodkladného opatrenia bude naplnená požiadavka ochrany vlastníckeho práva žalobcu. Trvalá úprava pomerov sa v danom prípade dá dosiahnuť práve samotným neodkladným opatrením bez nevyhnutnosti podania žaloby na vypratanie nehnuteľností.

3. Z listu vlastníctva č. XX kat. úz. C. D. vyplýva, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností na ňom vedených, a to parcely registra „C“ č. XXX/X – záhrada o výmere 538 m², parcely registra „C“ č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 510 m², stavby, rodinného domu M. G. XX, postaveného na parcele č. XXX/X. Ako titul nadobudnutia je uvedená Darovacia zmluva zo dňa 08.02.2011, ktorej vklad bol povolený pod V 264/2011-22/11.

4. Ako ďalej vyplýva z predloženého rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, č.k. 8P/14/2023-63 zo dňa 25.05.2023, súd rozviedol manželstvo žalobcu a žalovanej, ktoré bolo uzatvorené dňa 19.08.2006, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Topoľovka vo zväzku 8, ročník 2006, na strane 103, pod poradovým číslom 9. Súd zároveň schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej bol maloletý F. B., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Uvedený rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 8P/14/2023 nadobudol právoplatnosť dňa 21.06.2023, ako vyplývalo zo žalobcom predloženej doložky právoplatnosti a vykonateľnosti.

5. Výzvou na dobrovoľné vypratanie nehnuteľnosti z 14.9.2023 žalobca vyzval žalovanú, aby najneskôr do 15.10.2023 vypratala nehnuteľnosti zapísané na LV č. XX k.ú. C. D.. Žalobca predložil aj podací lístok o podaní zásielky na poštovú prepravu dňa 18.9.2023 a tiež obálku s vyznačením neprevzatej zásielky žalovanou v odbernej lehote.

6. V liste adresovanom žalovanej, označenom „Písomné vyhlásenie A. B. o zabezpečení bytovej náhrady“ zo dňa 14.9.2023, žalobca vyhlasuje, že žalovanej zabezpečil náhradný byt, pričom v prílohe predkladá jednotlivé ponuky na prenájom bytov, ktoré svojou veľkosťou a vybavením spĺňajú požiadavky na zabezpečenie bytovej náhrady.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. V zmysle § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Ako vyplýva z § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

11. Podľa § 326 ods. 1, ods. 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

12. V zmysle § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

13. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

14. V zmysle § 330 ods. 1, ods. 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

15. Podľa § 330 ods. 2 CSP ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

16. Ako vyplýva z § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

17. Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

18. V zmysle § 336 ods. 1 CSP ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

19. Podľa § 123 Občianskeho zákonníka vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

20. Podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

21. Pri nariadení neodkladného opatrenia je aj naďalej použiteľná doterajšia judikatúra, podľa ktorej si potreba bezodkladnej úpravy pomerov vyžaduje aspoň osvedčenie danosti nároku uplatňovaného žalobcom a zároveň osvedčenie bezprostrednej ujmy, ktorá by hrozila, ak by k nariadeniu neodkladného opatrenia nedošlo. Žalobca musí existenciu a dôvody ujmy dostatočne spravdepodobniť.

22. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. novembra 2012, sp. zn. 6 M Cdo 5/2012, podľa ktorého osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie. Pri ich zisťovaní neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takéhoto postupu je, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvýš (vysoko) pravdepodobné.

23. Pri osvedčovaní nároku nie je potrebné dbať na formálne požiadavky, inak platné pre dokazovanie, vrátane požiadavky, aby sa druhá strana sporu mohla vyjadriť k obsahu listín, ovplyvňujúcich úsudok súdu o splnení predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13. decembra 2012, sp. zn. 5 Obdo 33/2012)

24. Konštantná judikatúra súdov zakotvuje, že subjekt domáhajúci sa vydania predbežného opatrenia musí osvedčiť dôvody na jeho vydanie, t.j. potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo obavu o ohrozenie budúceho výkonu súdneho rozhodnutia, dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. novembra 2012, sp. zn. 6 M Cdo 5/2012)

25. Pri nariadovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. (porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

26. Súd však v danom prípade zistil, že žalobca neosvedčil všetky skutočnosti odôvodňujúce nariadenie neodkladného opatrenia. Z vyššie uvádzaných predpokladov, žalobca jednoznačne splnil iba jediný, a to dôvodnosť samotného nároku. Žalobca totiž preukázal, že je vlastníkom nehnuteľností, ktorých vypratania sa domáha, ako aj skutočnosť, že právo žalovanej užívať tieto nehnuteľnosti spoločne so žalobcom, zaniklo rozvodom ich manželstva.

27. Základnými predpokladmi pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré súd musí skúmať je osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi sporovými stranami, žalobcom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu z ohrozenia exekúcie (princíp opodstatnenosti), že uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa žalobca domáha (princíp efektívnosti), že navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ bude mať dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, že právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality), a že sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (princíp subsidiarity).

28. V predmetnej veci nie je možné žalobkyňou sledovaný účel dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (§ 324 ods. 3 CSP). Podstatou sporu je totiž právo žalobcu ako vlastníka veci na jej vydanie a povinnosť žalovanej nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu vypratať. Predmetom sporu nie je zabezpečenie pohľadávky žalobcu.

29. Pred nariadením neodkladného opatrenia, ktorým sa strane sporu ukladá, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo aby niečo znášala, sa vychádza z vymedzenia uvedeného návrhu a skúma sa, či je dostatočne odôvodnený, skúmajú sa skutkové okolnosti vzťahujúce sa na rozsah navrhovaného opatrenia. Súd pri nariadovaní neodkladného opatrenia musí vziať zreteľ na fakty, proporcionality následku a príčiny jeho vzniku. Ďalej je potrebné zvažovať pozitívne a negatívne argumenty v kolízii stojacích záujmov za súčasnej minimalizácie zásahov do základných práv strán sporu. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej úpravy právnych pomerov by bolo právo dotknutého subjektu ohrozené. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana alebo osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo ohrozenia (znemožnenie budúceho výkonu rozhodnutia). Neodkladným opatrením sa nesmie vytvoriť nenávratný, nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch strán a v dôsledku nariadenia neodkladného opatrenia nesmie vzniknúť neprimeraná ujma povinnému

30. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je nielen osvedčenie práva ale aj osvedčenie ohrozenia tohto práva tak, že bez okamžitej úpravy pomerov strán sporu by bolo právo dotknutého subjektu vážne ohrozené. Práve rýchlosť rozhodovania pri neodkladnom opatrení musí byť podmienená preukázaním takých skutočností, ktoré odôvodňujú okamžitú intervenciu súdu, najmä za predpokladu, že sa rozhoduje bez ďalšieho dokazovania, len na základe skutočností tvrdených žalobcom. Osvedčenie opodstatnenosti nároku na nariadenie neodkladného opatrenia sa uskutočňuje formou predloženia dôkazov pri podávaní návrhu. Osvedčenie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia vysoko pravdepodobné. V prípade rozhodovania

o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je priestor na to, aby sa vykonávalo rozsiahle dokazovanie, prípadne, aby súd vyvinul procesné úsilie o doplnenie dokazovania.

31. Žalobca preukázal predložením listu vlastníctva č. XX k.ú. C. D., že je vlastníkom na ňom vedených nehnuteľností, ktorých vypratania sa proti žalovanej domáha. Zo skutočností uvádzaných v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj z predloženého rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 8P/14/2023 z 25.5.2023 je zrejmé, že žalobca a žalovaná boli manželmi, pričom toto manželstvo bolo právoplatne rozvedené dňa 21.6.2023.

32. Neodkladné opatrenie je inštitútom práva, ktorého cieľom je zabezpečiť rýchlu ochranu porušených práv a to bez vykonania riadneho dokazovania. Prvým a nevyhnutným predpokladom preto, aby súd mohol návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť, je neodkladnosť vydania rozhodnutia v takom rozsahu, ako to žalobca žiada. Pred ostatnými požiadavkami teda prevláda požiadavka okamžitej úpravy pomerov strán, ak právo žalobcu je tak vážne ohrozené, že bez okamžitej intervencie súdu ho nemožno vykonávať. Tomu zodpovedá aj nutnosť posúdenia proporcionality zásahov do práv a povinností strán sporu.

33. Z opísaných skutočností bezpochyby vyplýva, že žalobca a žalovaná boli manželmi a rodinný dom, ktorého vypratania sa žalobca domáha, bol ich spoločným obydliím. Je potrebné konštatovať, že strata obydliia je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydliia. Predmetom neodkladného opatrenia je v danom prípade stret dvoch práv a to na jednej strane vlastnícke právo žalobcu a na druhej strane právo žalovanej na obydliie a súkromie.

34. Podľa čl. 20, ods. 1 Ústavy SR platí, že: „Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom.“.

35. Obydliie je charakterizované ako miesto, kde osoba býva, alebo vykonáva svoju obvyklú činnosť, je nedotknuteľné a nemusí byť totožné s miestom trvalého pobytu osoby. Podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydliia a korešpondencie.

36. Vo vzťahu k základnému právu zaručenému článkom 21 ústavný súd už v Náleze sp. zn. I ÚS 13/2020 z 10. 7. 2021 judikoval, že: „Ústavou Slovenskej republiky vytvorená ochrana práva na súkromie sa vnútorne diferencuje. Jednotlivými ustanoveniami sa zaručuje ochrana súkromia v rôznych životných situáciách. Do sféry ochrany súkromia patrí aj ochrana obydliia. Zásah do obydliia znemožňujúci ho užívať je spôsobilý zároveň zasiahnuť aj do súkromného a rodinného života jednotlivca. Podľa okolností konkrétnej veci sa ten istý zásah teda môže dotknúť tak práva na ochranu súkromia, ako aj práva na ochranu obydliia.“

37. So zreteľom na podstatu, účel a zmysel inštitútu neodkladného opatrenia nie je pre rozhodnutie o návrhu na jeho nariadenie potrebné vykonávať dokazovanie, avšak splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia nemožno vyvodiť len zo samotných tvrdení žalobcu, je potrebné tieto tvrdenia aspoň spoľahlivo osvedčiť a to aspoň do tej miery, že možno dôvodne nadobudnúť presvedčenie o ich pravdivosti a hodnovernosti, keď pri nariadovaní neodkladného opatrenia prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Pri nariadení neodkladného opatrenia súd poskytuje strane sporu dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia spočíva povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v činnosti súdu pred začatím konania, a pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia výlučne na tom, kto neodkladné opatrenie navrhuje. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia dôkazná povinnosť smeruje k osvedčeniu tých procesných a hmotnoprávných skutočností, ktorých pravdepodobnosť môže vyústiť do záveru o legálnosti (potrebe, naliehavosti, primeranosti) nariadenia neodkladného opatrenia. Unesenie dôkazného bremena v tomto konaní teda predpokladá, aby navrhovateľ neodkladného opatrenia súdu aspoň navrhol dôkazy základného významu pre osvedčenie nároku, ktorý má byť dočasne chránený neodkladným opatrením, avšak aj dôkazy na osvedčenie naliehavosti, primeranosti a nevyhnutnosti dočasného opatrenia. Existencia právneho pomeru medzi

stranami sporu, ako i jeho osvedčenie samo o sebe nepredstavuje zákonný dôvod pre vydanie neodkladného opatrenia. Až jeho ohrozenie dovoľuje súdu pred rozhodnutím vo veci, neodkladné opatrenie nariadiť.

38. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť v prípade potreby bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu. Práve potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu v danom prípade žalobca vôbec nepreukázal. Žalobca dokonca v tomto smere ani len neunesol bremeno tvrdenia o takých skutočnostiach, ktoré by pre potreby nariadenia neodkladného opatrenia osvedčovali, že právo žalobcu je tak vážne ohrozené, že bez okamžitej intervencie súdu ho nemožno vykonávať. Žalobca odôvodňuje návrh iba všeobecnými tvrdeniami o tej skutočnosti, že spolužitie strán sporu ako bývalých manželov v spoločnej domácnosti v rodinnom dome vo vlastníctve žalobcu už nie je možné, s ohľadom na prvoradý záujem ich maloletého syna. Poukazuje na to, že medzi stranami nedochádza takmer k žiadnej komunikácii, dochádza k hádkam, pričom každý hospodári samostatne a žalovaná neprispieva na výdavky spojené s bývaním. Uvedené skutočnosti však samé o sebe nevzbudzujú ani len podozrenie, že by uvedené konanie na strane žalovanej vyžadovalo taký okamžitý zásah zo strany súdu, ktorým je nariadenie neodkladného opatrenia respektíve, že by daná situácia vyžadovala potrebu neodkladnej úpravy pomerov strán sporu, alebo že by právo žalobcu (užívať svoju nehnuteľnosť) bolo tak vážne ohrozené, aby namiesto konania o prípadnej žalobe žalobcu, mal súd nariadiť neodkladné opatrenie.

39. Žalobcom uvádzané skutkové okolnosti nespĺňajú podmienku bezodkladnej potreby upraviť pomery strán. Súd posudzoval návrh nariadenia neodkladného opatrenia zo zákonných hľadísk osvedčenia dôvodnosti návrhu, osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy a tiež potreby dočasnej úpravy vzťahov medzi stranami sporu a najmä pre nesplnenie kritéria osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy musel návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

40. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení ide len o skúmanie splnenia podmienok potreby bezodkladnosti vydania rozhodnutia, o ktoré strana žiada, resp. pravdepodobnosti ohrozenia jej práv a oprávnených záujmov.

41. Súd poukazuje na prípady, kedy súdna prax nepovažuje za postačujúci predpoklad na nariadenie neodkladného opatrenia iba osvedčenie danosti nároku. V súvislosti s vyššie uvádzaným kritériom potreby neodkladnej úpravy pomerov súd poukazuje napríklad na uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 4Co/88/2022 z 29. 07. 2022. V tam riešenom prípade sa navrhovateľ domáhal prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia uloženia povinnosti vypratať byt, pričom svoj návrh odôvodňoval dokonca tým, že odporcovia opakovane vykonávajú nelegálne odbery elektriny a plynu, zároveň sa načierno pripájajú k elektrike a plynovému potrubiu tak, že neodborne zasahujú do plynového potrubia v byte a elektrických obvodov v dome, čím dochádza k všeobecnému ohrozeniu života, zdravia a majetku obyvateľov bytového domu. Súd však ani v takomto prípade nepovažoval návrh na nariadenie neodkladného opatrenia za dôvodný, nakoľko nepovažoval za osvedčené, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery. Mal za to, že nie sú splnené zákonné požiadavky na nariadenie neodkladného opatrenia pre neosvedčenie naliehavosti potreby okamžitého zásahu nariadením neodkladného opatrenia.

42. Súd nespochybňuje vlastnícke právo žalobcu k nehnuteľnostiam, ktorých vypratania sa domáha avšak je potrebné uviesť, že ochrany vlastníckeho práva má možnosť domáhať sa žalobou na vypratanie nehnuteľností a nie využitím inštitútu neodkladného opatrenia.

43. Nemožno v danom prípade zohľadňovať ani otázku prípadnej rýchlosti poskytnutia ochrany vlastníckemu právu žalobcu, či prípadnú dĺžku konania o žalobe na vypratanie nehnuteľností, ktoré kritériá za daných okolností je možné považovať za právne bezvýznamné, vzhľadom k potrebe osvedčenia splnenia podmienok potreby bezodkladnosti vydania rozhodnutia, ktoré žalobca žiada, nakoľko nie sú splnené podmienky pre vypratanie spoločného obydľia prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia a suplovanie ochrany, ktorej sa žalobca môže domáhať žalobou na vypratanie nehnuteľností.

44. Žalobca neosvedčil naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu. Zo strany žalobcu neboli splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia a to v tom, že neosvedčil naliehavosť jeho nariadenia. Vzhľadom na uvedené nepovažoval súd na základe tvrdení žalobcu

obsiahnutých v návrhu, za dostatočne osvedčenú, pre účely nariadenia neodkladného opatrenia, nevyhnutnú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami.

45. Ak aj žalobca poukazuje v návrhu na zabezpečenie bytovej náhrady pre žalovanú, je potrebné uviesť, že skúmanie, či žalovaná má právo na bytovú náhradu, v akom rozsahu a v akej forme presahuje možnosti rozhodnutia neodkladným opatrením. Len po vykonaní dokazovania v riadnom konaní sa súd bude môcť vysporiadať s otázkou, či žalovaná ako rozvedený manžel má právo na bytovú náhradu po tom, čo sa bude musieť vysťahovať z rodinného domu, ktorý vlastnícky patrí žalobcovi.

46. Manžel, ktorý za trvania manželstva užíva byt v dome, ktorého vlastníkom je druhý z manželov, odvodzuje svoje právo v tomto byte bývať od existujúceho rodinno-právneho vzťahu, pretože obsah tohto vzťahu je okrem iného tvorený povinnosťou manželov žiť spolu, ako aj vzájomnou vyživovacou povinnosťou manželov. Na tomto základe má manžel - nevlastník právo bývať so svojím manželom v byte nachádzajúcom sa v dome vo vlastníctve druhého manžela a druhý manžel (vlastník) má povinnosť mu toto bývanie (užívanie bytu) umožniť. Rozvodom manželstva uvedený právny dôvod bývania zaniká a manžel (vlastník) sa môže domáhať vypratania bytu podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nárok na bytovú náhradu rozvedeného manžela, ktorému rozvodom manželstva zanikol právny dôvod užívania bytu vo vlastníctve druhého manžela a ktorý je preto povinný byt vypratať, nie je v Občianskom zákonníku výslovne upravený, avšak jeho právne postavenie pri zániku právneho dôvodu bývania - musí byť posudzované analogicky (§ 853 Občianskeho zákonníka), podľa tohto ustanovenia, ktoré upravuje právne vzťahy svojím obsahom a účelom najbližšie. Týmto ustanovením je § 713 ods. 1 OZ, upravujúci nárok na bytovú náhradu rozvedeného manžela, ktorého právny dôvod užívania bytu bol - rovnako ako v prípade manžela užívajúceho byt v dome vo vlastníctve druhého z manželov - za trvania manželstva odvodený od existencie manželstva a ktorému rozvodom tento právny dôvod bývania zanikol.

47. Z uvedeného hľadiska pre posúdenie dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia mal súd za dôležité, že žalovaná má v nehnuteľnosti, ktorej vypratania sa žalobca domáha, svoje obydlie. Užívacie právo k nehnuteľnosti pritom môže mať aj širší rozsah (napr. uskladnenie osobných vecí v prípade, že tam oprávnená osoba nebyva). Ide tu o ústavou chránené právo každého človeka na nedotknuteľnosť obydlija a právo na súkromie (čl. 16, 21 Ústavy Slovenskej republiky). To sa prejavuje aj v tom, že žiadna osoba nemôže byť zbavená svojho obydlija inak ako zákonom prípustným spôsobom, bez ohľadu na to, či žalovaný býva v nehnuteľnosti bez právneho dôvodu. Vyhovením navrhovaného neodkladného opatrenia sa fakticky vytvorí rovnaký stav, aký by nastal uložením povinnosti žalovanej meritórnym rozhodnutím predmetný byt vypratať. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné jeho doručením. Je pravda, že ho možno napadnúť odvolaním, avšak to nemá vplyv na jeho okamžité vykonanie. Takto sa dotknutá osoba síce môže odvolať, ale neovplyvní to, že sa dobrovoľne alebo nútene bude musieť z bytu vypratať. Takýto svojimi dôsledkami závažný zásah do bytovej situácie žalovanej, by bol nielen v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ale aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Musí byť garantované právo strany sporu, aby sa jej vec prejedнала v konaní, v ktorom bude môcť predniesť všetky argumenty a predložiť všetky dôkazy na svoju obranu a až následne sa podrobiť rozhodnutím uloženej povinnosti (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/150/2018 a sp.zn. 6Co/339/2018).

48. V súvislosti s výrokom neodkladného opatrenia, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej (§ 330 ods. 2 CSP), musí súd zobrať do úvahy aj povahu veci, ktorá by totožnosť predbežného a konečného výroku pripúšťala. Súd je povinný vždy individuálne vyhodnotiť, či povaha veci pripúšťa nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia z hľadiska totožnosti výrokov. V danom prípade by sa nariadením navrhovaného neodkladného opatrenia fakticky vytvoril rovnaký stav, aký by nastal uložením povinnosti žalovanej predmetný byt vypratať meritórnym rozhodnutím. Žalovaná by bola povinná vypratať byt už okamihom doručenia neodkladného opatrenia, ktoré nie je výsledkom dokazovania medzi stranami sporu, ohľadom sporných skutočností, ale iba na základe osvedčenia základných relevantných okolností. Zásadná právna otázka, ktorú je potrebné riešiť, je stret práva vlastníka bytu na ochranu vlastníctva s právom žalovanej na bývanie. Každý má právo vlastníť majetok. Právo na bývanie je základným ľudským právom. Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods.1 OZ). Z povahy veci je zrejmé, že predmetnú vec je treba prejednať v konaní, v ktorom bude môcť každá zo strán sporu predniesť svoje argumenty a predložiť všetky dôkazy na svoju obranu a následne bude môcť súd vydať rozhodnutie vo veci samej, v ktorom bude riešená aj

otázka súvisiaca s vypratáním bytu, t.j. či žalovanej svedčí alebo nesvedčí bytová náhrada (v súvislosti s uvedeným vo vzťahu k nariadeniu neodkladného opatrenia uložením povinnosti vypratať nehnuteľnosť a rozhodnutím o vypratání v konaní o vlastníckej žalobe porovnaj uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9Co/401/2019 z 20. 01. 2020).

49. Súd musí na záver konštatovať, že uvažovať o nariadení neodkladného opatrenia v obdobnej situácii, aká nastala po rozvedení ich manželstva medzi stranami sporu, by bolo možné práve v opačnom prípade, kedy by jeden z bývalých manželov, ktorý je vlastníkom nehnuteľnosti, ktorú je možné považovať za spoločné obydlie manželov, bránil druhému bývalému manželovi – nevlastníkovi, v jej užívaní. Práve v takomto prípade by za splnenia konkrétnych okolností prípadu, bolo možné uvažovať o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým by súd umožnil bývalému manželovi - nevlastníkovi užívať spoločnú nehnuteľnosť až do skončenia riadneho konania vo veci o zabezpečenie bytovej náhrady. Okolnosti preukazujúce nalievavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov by boli skúmané a mohli byť splnené (osvedčené) práve na strane bývalého manžela - nevlastníka, ktorý by z dôvodu konania druhého manžela stratil obydlie. V obrátenom garde však k preukázaniu dôvodnosti nároku žalobcu a jeho práva ako vlastníka užívať svoju nehnuteľnosť, musia pristúpiť (byť aspoň osvedčené) ďalšie skutočnosti, z ktorých bude zrejmé, že bez okamžitej úpravy pomerov strán sporu by bolo právo dotknutého vlastníka vážne ohrozené. Uvedené skutočnosti však v danom prípade žalobcom osvedčené neboli, pričom svoje vlastnícke právo, do ktorého mu žalovaná zasahuje, môže sa žalobca domáhať podaním žaloby na vypratanie nehnuteľnosti, v ktorom konaní budú sa môcť obe strany sporu v riadnom procesnom postupe vyjadriť, prípadne riadne uplatniť svoje prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany (skutkové tvrdenia, prípadne ich popretie, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany, či hmotnoprávne námietky).

50. Súd má v danom prípade za to, že žalobca dostatočne neosvedčil nalievavosť potreby nariadenia neodkladného opatrenia. Súdu nepredložil dôkazy, ktoré by odôvodňovali potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi stranami. V tomto prípade sa nejedná o taký stav, ktorý by bolo potrebné bezodkladne upraviť nariadeným neodkladným opatrením. Nebolo preukázané, že sa jedná o takú situáciu, ktorá neznesie odklad. Neodkladné opatrenie je mimoriadny inštitút súdneho konania, ktorý je na mieste použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu z dôvodu, že žalobcovi reálne a bezprostredne hrozí ujma, alebo že by výkon v budúcnosti očakávaného súdneho rozhodnutia bol ohrozený a to v tomto prípade preukázané nebolo.

51. Zo strany žalobcu nedošlo k osvedčeniu nalievavosti potreby nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré by žalovanú pozbavilo jej práva na obydlie už doručením uznesenia o jeho nariadení a teda osvedčeniu skutočností, pre ktoré by takýmto spôsobom malo nariadenie neodkladného opatrenia suplovať konanie o žalobe žalobcu na vypratanie nehnuteľností v jeho vlastníctve.

52. Vzhľadom na uvedené súdu neostávalo iné ako návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

53. Ako vyplýva z § 354 CSP na konanie podľa tejto časti sa primerane použijú všeobecné ustanovenia o konaní, ak nie je ustanovené inak.

54. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

55. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

56. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

57. Nakoľko v danom prípade súd zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v súvislosti s ktorým sa nevedie konanie o veci samej, súd zároveň rozhodol aj o trovách konania. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol, plne

neúspešnému žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalovanej v tomto štádiu konania nebol doručovaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, žiadne trovy konania jej nevznikli, pričom uznesenie o zamietnutí návrhu sa žalovanej tak isto nedoručuje (§ 331 ods. 1 CSP), preto súd o jej nároku na náhradu trov konania o neodkladnom opatrení nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.